

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

Về việc: Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN ĐÔNG ANH - THÀNH PHỐ HÀ NỘI

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

- *Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp:* Ông Nguyễn Ngọc Lân.
- *Thư ký phiên họp:* Bà Nguyễn Hải Yến - Thư ký Tòa án nhân dân huyện Đông Anh, thành phố Hà Nội.
- *Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đông Anh, thành phố Hà Nội tham gia phiên họp:* Bà Hoàng Thị Hồng Chiêm - Kiểm sát viên.

Ngày 28 tháng 04 năm 2021, tại Trụ sở Tòa án nhân dân huyện Đông Anh, thành phố Hà Nội, mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 21/2021/TLST-VDS ngày 14 tháng 01 năm 2021, về việc: “Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi”; Theo Quyết định mở phiên họp giải quyết việc dân sự số: 12/2021/QĐST-VDS ngày 08 tháng 04 năm 2021, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

1. *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Ông Nguyễn Văn Ch, sinh năm 1949 và bà Lê Thị S, sinh năm 1957; Địa chỉ: Thôn T, xã N, huyện Đông Anh, thành phố Hà Nội.

2. *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:* Chị Nguyễn Thị Hải Y, sinh ngày 16 tháng 04 năm 1992 (*Là con ông Chì bà Sơn*); Địa chỉ: Thôn T, xã N, huyện Đông Anh, thành phố Hà Nội.

Bà S có mặt tại phiên họp.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi ghi ngày 11 tháng 01 năm 2021 và quá trình giải quyết tại Tòa án, người yêu cầu giải quyết việc dân sự là ông Nguyễn Văn Ch và bà Lê Thị S trình bày:

Ông bà xây dựng gia đình với nhau năm 1977 và có 04 người con chung, đều là con gái. Ba người con gái đầu đều khỏe mạnh, bình thường và đã lập gia đình ở riêng. Chỉ có người con thứ tư của ông bà là chị Nguyễn Thị Hải Y, sinh ngày 16 tháng 04 năm 1992 là không được bình thường.

Từ khi sinh ra chị Nguyễn Thị Hải Y đã bị mắc chứng bệnh thiểu năng trí tuệ, khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Trong sinh hoạt hàng ngày, chị Y

chỉ tự ăn và vệ sinh cá nhân , đại tiểu tiện, ngoài ra không biết làm gì , ông bà vẫn phải hỗ trợ, chăm sóc chị trong việc tắm giặt , nấu ăn. Trong giao tiếp, chị Y cũng chỉ nói với bố mẹ và anh chị em trong gia đình được vài câu đơn giản.

Năm 2002, Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội đã quyết định cho chị Y được hưởng chính sách trợ cấp đối với con đẻ của người tham gia kháng chiến bị nhiễm chất độc hóa học mỗi tháng 2.526.300 đồng, kể từ tháng 01 năm 2000 đến nay.

Để có cơ sở giải quyết những giao dịch dân sự liên quan đến tài sản chung của gia đình, ông bà làm đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi đối với chị Nguyễn Thị Hải Y và xác định ông bà làm người giám hộ cho chị Y theo quy định của pháp luật.

Tại phiên họp, bà Lê Thị S vẫn giữ nguyên quan điểm, yêu cầu của vợ chồng bà như đã nêu trên.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đông Anh, thành phố Hà Nội phát biểu ý kiến:

- Thẩm phán, Thư ký Tòa án đã thực hiện đúng và đầy đủ các quy định của pháp luật tố tụng dân sự.

- Người yêu cầu giải quyết việc dân sự chấp hành nghiêm túc các Thông báo, Quyết định tố tụng của Tòa án. Ông Nguyễn Văn Ch không có mặt tại phiên họp nhưng đã có đơn xin vắng mặt.

Về đường lối giải quyết: Căn cứ Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trung cầu số 36/KLGD ngày 24 tháng 03 năm 2021 của Viện Pháp y tâm thần Trung ương thì yêu cầu của ông Nguyễn Văn Ch, bà Lê Thị S là có cơ sở và phù hợp với quy định của pháp luật.

Căn cứ vào các Điều 23, 57 và 58 của Bộ luật Dân sự năm 2015, đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu của ông Nguyễn Văn Ch và bà Lê Thị S và chỉ định ông Ch, bà S làm người giám hộ cho chị Nguyễn Thị Hải Y.

- Về lệ phí: Ông Ch và bà S thuộc đối tượng người cao tuổi nên được miễn nộp toàn bộ tiền lệ phí giải quyết việc dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TOÀ ÁN

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự đã được thẩm tra tại phiên họp, ý kiến của đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Đông Anh, thành phố Hà Nội nhận định:

[1]. Chị Nguyễn Thị Hải Y là con đẻ của vợ chồng ông Nguyễn Văn Ch, sinh năm 1949 và bà Lê Thị S, sinh năm 1957; Trú tại địa chỉ: Thôn T, xã N, huyện Đông Anh, thành phố Hà Nội.

Ngay từ khi sinh ra, chị Y đã mắc chứng bệnh thiếu năng trí tuệ . Trong sinh hoạt hàng ngày , bố mẹ vẫn phải hỗ trợ , giúp đỡ và chăm sóc các việc cá nhân ; Trong giao tiếp, chỉ nói được với bố mẹ và chị em trong gia đình vài câu đơn giản. Khi chị Y được 08 tuổi, gia đình cho chị vào học tập tại Trường Nguyễn Viết Xuân đến năm 18 tuổi theo chính sách của Nhà nước nhưng không có kết quả vì chị nhận thức kém.

Theo Quyết định số 4106/QĐ-UB ngày 11 tháng 06 năm 2002 của Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội, chị Nguyễn Thị Hải Y được hưởng trợ cấp hàng tháng

theo tiêu chuẩn con của người tham gia kháng chiến bị nhiễm chất độc hóa học kể từ ngày 01 tháng 01 năm 2000; Chị được cấp Thẻ Bảo hiểm y tế miễn phí hàng năm.

Nay gia đình cần giải quyết những giao dịch dân sự liên quan đến tài sản chung, đòi hỏi phải có xác nhận của cơ quan Nhà nước có thẩm quyền về việc chị Nguyễn Thị Hải Y có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định người giám hộ cho chị mới đủ hồ sơ, thủ tục theo quy định pháp luật, vợ chồng ông Nguyễn Văn Ch và bà Lê Thị S có đơn yêu cầu Tòa án giải quyết.

[2]. Xét đơn yêu cầu của ông Nguyễn Văn Ch và bà Lê Thị S về tuyên bố chị Nguyễn Thị Hải Y có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi:

Trên cơ sở đơn yêu cầu của bà Lê Thị S, ngày 20 tháng 01 năm 2021, Tòa án đã ban hành Quyết định trưng cầu giám định số: 02/2021/QĐ-TA gửi tới Viện Pháp y tâm thần Trung ương, để tiến hành giám định sức khỏe tâm thần đối với chị Nguyễn Thị Hải Y.

Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trưng cầu số: 36/KLGD ngày 24 tháng 03 năm 2021 của Viện Pháp y tâm thần Trung ương đã kết luận: Tại thời điểm giám định, đối tượng Nguyễn Thị Hải Y bị chậm phát triển tâm thần vừa. Theo phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 năm 1992, bệnh có mã số F 71. Đối tượng hạn chế khả năng nhận thức và điều khiển hành vi (người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi).

Bộ luật Dân sự năm 2015 quy định về người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi như sau:

“Điều 23. Người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi:

1. Người thành niên do tình trạng thể chất hoặc tinh thần mà không đủ khả năng nhận thức, làm chủ hành vi nhưng chưa đến mức mất năng lực hành vi dân sự thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc cơ quan, tổ chức hữu quan, trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định người giám hộ, xác định quyền, nghĩa vụ của người giám hộ”.

Căn cứ vào Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trưng cầu của Viện Pháp y tâm thần Trung ương nêu trên cùng với các tài liệu, chứng cứ nộp theo đơn yêu cầu của ông Nguyễn Văn Ch, bà Lê Thị S có trong hồ sơ giải quyết việc dân sự, đối chiếu với quy định nêu trên của Bộ luật Dân sự năm 2015, Tòa án chấp nhận đơn yêu cầu của ông Ch, bà S và ra Quyết định tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi đối với chị Nguyễn Thị Hải Y.

[3]. Xét yêu cầu về chỉ định người giám hộ của ông Nguyễn Văn Ch và bà Lê Thị S cho chị Nguyễn Thị Hải Y:

Bộ luật Dân sự năm 2015 quy định về chỉ định người giám hộ, xác định quyền, nghĩa vụ của người giám hộ như sau:

“Điều 57. Nghĩa vụ của người giám hộ đối với người được giám hộ mất năng lực hành vi dân sự, người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi:

1. Người giám hộ của người được giám hộ mất năng lực hành vi dân sự có các nghĩa vụ sau đây:

a) Chăm sóc, bảo đảm việc điều trị bệnh cho người được giám hộ;

- b) Đại diện cho người được giám hộ trong các giao dịch dân sự;
- c) Quản lý tài sản của người được giám hộ;
- d) Bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

2. Người giám hộ của người có người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi có nghĩa vụ theo quyết định của Tòa án trong số các nghĩa vụ quy định tại khoản 1 Điều này”.

“Điều 58. Quyền của người giám hộ:

1. Người giám hộ của người chưa thành niên, người mất năng lực hành vi dân sự có các quyền sau đây:

a) Sử dụng tài sản của người được giám hộ để chăm sóc, chi dùng cho những nhu cầu thiết yếu của người được giám hộ;

b) Được thanh toán các chi phí hợp lý cho việc quản lý tài sản của người được giám hộ;

c) Đại diện cho người được giám hộ trong việc xác lập, thực hiện các giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

2. Người giám hộ của người có người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi có quyền theo quyết định của Tòa án trong số các quyền quy định tại khoản 1 Điều này”.

Chị Nguyễn Thị Hải Y đã thành niên nhưng không có chồng, con, nay Tòa án chỉ định ông Nguyễn Văn Ch, bà Lê Thị S là bố mẹ đẻ làm người giám hộ cho chị Y. Ông Ch và bà S thực hiện các quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo đúng quy định tại các Điều 57 và 58 của Bộ luật Dân sự năm 2015.

[4]. Về lệ phí việc dân sự sơ thẩm: 300.000 đồng, người yêu cầu giải quyết việc dân sự là ông Ch, bà S phải nộp vào ngân sách Nhà nước.

Tuy nhiên, theo quy định tại điểm d khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/NQ-UBTVQH14 ngày 31 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án thì ông Ch, bà S đều thuộc đối tượng người cao tuổi nên được miễn nộp toàn bộ tiền lệ phí việc dân sự.

[5]. Về quyền kháng cáo, kháng nghị: Ông Nguyễn Văn Ch và bà Lê Thị S có quyền kháng cáo; Viện kiểm sát cùng cấp và Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị quyết định sơ thẩm giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật.

Đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đông Anh về việc giải quyết sơ thẩm việc dân sự phù hợp với nhận định của Tòa án nên được chấp nhận.

Vì các lẽ trên:

QUYẾT ĐỊNH

Căn cứ:

- Điều 23, Điều 57 và Điều 58 của Bộ luật Dân sự năm 2015;
- Khoản 1 Điều 27, Điều 366, Điều 371, Điều 372, Điều 376, Điều 377 và Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015;

- Điểm đ k hoàn 1 Điều 12 và Điều 37 của Nghị quyết số 326/2016/NQ-UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận Đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự của ông Nguyễn Văn Ch và bà Lê Thị S.

2. Tuyên bố: Chị Nguyễn Thị Hải Y, sinh ngày 16 tháng 04 năm 1992 (*Là con ông Chi, bà Sơn*); Trú tại địa chỉ: Thôn T, xã N, huyện Đông Anh, thành phố Hà Nội là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

3. Chỉ định ông Nguyễn Văn Ch và bà Lê Thị S làm người giám hộ cho chị Nguyễn Thị Hải Y.

Ông Nguyễn Văn Ch và bà Lê Thị S có các quyền và nghĩa vụ của người giám hộ sau đây:

- Chăm sóc, bảo đảm việc điều trị bệnh cho người được giám hộ;
- Quản lý tài sản của người được giám hộ;
- Bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.
- Sử dụng tài sản của người được giám hộ để chăm sóc, chi dùng cho những nhu cầu thiết yếu của người được giám hộ;
- Được thanh toán các chi phí hợp lý cho việc quản lý tài sản của người được giám hộ;

- Đại diện cho người được giám hộ trong việc xác lập, thực hiện các giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

4. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Ông Nguyễn Văn Ch và bà Lê Thị S được miễn nộp toàn bộ tiền lệ phí giải quyết việc dân sự.

5. Về quyền kháng cáo, kháng nghị:

- Ông Nguyễn Văn Ch và bà Lê Thị S có quyền kháng cáo Quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

- Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị Quyết định này trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

THẨM PHÁN

Nơi nhận:

- Người yêu cầu;
- Viện kiểm sát Đông Anh;
- Thi hành án dân sự;
- Lưu hồ sơ vụ án;

Nguyễn Ngọc Lân